

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru mearochie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălămate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Pîrgă jurnalistică.

I.

În fie-care pătură din societatea omenească, fie în stat, fie în biserică, sau pe alte terene, după gradul de cultură dominează un spirit general, care caracterizează societatea. Acest spirit crește, sau mai bine zis se desvoltă din straturi mai mici din treaptă în treaptă, până ce se generalizează. El în embrionul său se arată mai întai ca idei și convingeri particulare, cari prin forța logice și a moralei se impun gradatim la grupe de oameni, până ce penetrează o societate întreagă. Omului i este dată nisuița, ca ceea ce cunoaște de bun să propage și între alții. Nisuița aceasta în escesul ei de multe ori a dus la netoleranță și fanaticism. Astfel din istorie aflăm că popoare barbare și semi-barbare au propagat ideile lor religioase cu arma.

Lumea modernă civilizată numai arareori mai este astăzi bîntuită de aceste flagele ale timpurilor trecute. Ea dispune astăzi de mijloace intelectuale pentru propagarea ideilor, ce le află și crede de bune. Între aceste mijloace locul prim îl ocupă presa sau mai special zis ziaristica. Ea este putere în statele moderne și lumea se folosește de ea. Cum?

Un grup de oameni e pătruns de anumite idei bune; el voiesce ca și alții să le cuprindă și pătrundă, căci numai prin generalizarea lor poate să le traducă în practică, și să devină ceva folositoriu pentru omenime. Acel grup își înființează un ziar, alt grup altul, și așa mai departe. Și fiindcă viața spirituală a oamenilor are multe direcțiuni, și pe lângă aceea la un curent de idei se ivesc modificări mai esențiale și mai neesențiale, de aici urmează ramificarea grupelor în grupe mai mici, care aspirează a câștiga adepți. De aici și numărul cel însemnat de ziare în lumea civilizată de azi.

Constatănd odată acest adevăr, urmăm mai departe a constata al doilea adevăr.

Ori ce ziar, când se înființează, pentru ca să aibă trecere, trebuie să aibă un titlu de existență, va se dică, să umple o lipsă simțită. Aceasta este când o idee nouă și salvatorie, rămâne ascunsă și îngropată, și cel ce o a conceput, se simte apăsător pe inimă, ca și cel din scriptură, care a îngropat talantul său, — pe câtă vreme el nu contribuie la propagarea și susținerea cu argumente a ideii sale, sau când observă că o asemenea idee, fiind ea susținută de alții ear prin ziare, are trebuință de spriginire.

Pogorîndune acuma cu aceste premise în viața poporului nostru român, și aplicînd cele de mai sus la ziaristica română, constatăm că la noi două curente politice preocupă presa română, care astăzi poartă numele de „activitate” și „passivitate”.

Cea dintâi dela început până la înființarea „Viitoriului” cu redacțiunea în Budapesta, a fost reprezentată prin ziarul „Telegraful Român”. Cea din urmă prin „Gazeta Transilvaniei”, „Observatorul” și „Luminătorul”, mai pre urmă și prin „Tribuna”. Trecînd preste titlul de existență la ziarele mai vechi, am încercat a afla îndreptățirea la înființare sau titlul de existență la cele două ziare mai de curînd create, adică a „Viitoriului” și a „Tribunei”. Despre „Viitoriul” am venit la convingerea, că înființarea lui a fost provocată ca necesitate pentru acel grup de români, cari nici când nu s’au putut împăca cu „pasivitatea” în acel interval de timp, când ziarul „Telegraful Rom.” prin o licență poetică a fostului redactor deviasse dela programul său.

Cercetînd titlul de existență al ziarului „Tribuna”, lucrul din mai multe puncte de vedere fiind tare complicat, cu anevoie poate omul ajunge la un rezultat, fără un studiu mai aprofundat.

Să cercăm a-l face.

II.

Ziarul „Tribuna” încă în numărul I de probă în adresa de program către publicul român se pronunță astfel: „Ea („Tribuna”) va fi organul curen-

telor politice, va lămurî și va motiva dorințele majorității concetățenilor nostri români, și va susține pre aceia dintre oamenii nostri politici, cari primînd inspirațiunile lor din sentimentul public al românilor, vor fi scint să-și câștige o popularitate covârșitoare.”

Comparînd acest enunț prin care „Tribuna” în modestia ei renunță la ori ce idei proprii, ce o ar avè, sau ar trebui să o aibă, cu postulatele, ce le-am făcut mai sus în deoabte dela un ziar, când se înființează, răspunsul la întrebarea ce ni o am pus, s’ar părea ușor de aflat. Cu toate acestea să nu grăbim cu judecata noastră până nu vom atinge și alte impregiurări, sub cari s’au zămislit „Tribuna.”

Așa dar una la mână.

Tribuna nu vrea se dea ea cuiva o direcțiune norocoasă, ci ea voiesce a primi direcțiune dela curentul popular. Ea dară nu ne promite a contribui și ea la un curent popular bun și fericitor pentru națiune, ci ea se va duce după acel curent și fiind rău, numai dacă aceia, cari spriginesc acel curent „vor fi scint să-și câștige o popularitate covârșitoare”. Cu alte cuvinte bărbații dela „Tribuna” numai din întemplerie sînt astăzi passivisti, căci curentul este așa. Ei însă ar putea în același moment fi tot așa de buni activisti sau chiar și guvernamentali, numai dacă curentul ar fi fost de așa. Nu mergem mai departe în urmărirea consecunțelor, căci absurdul se vede deja destul.

Căci — dîce mai departe „Tribuna” în desfășurarea programului ei — oamenii nostri politici lipsiți, cu toții de relațiuni puternice, nu pot să aibă prin ei înșiși nici valoare în lupta pentru stabilirea echilibrului în viața publică a patriei noastre; numărul e temelie valorii noastre politice și numai aceia dintre oamenii nostri politici, cari au acest număr în dosul lor, pot dacă vor să se impue, și să i fie prin aceasta de folos atât patriei, cât și națiunii noastre îndeosebi.

Să vedem adevărurile aceste ce aplicare și însemnătate pot avea în impregiurările de față ale românilor!

Nimenea, care cunoaște bine cele ce s’au petrecut între noi, nu va nega, că curentul passivității între români din Transilvania de 18 ani încoace a fost cel mai puternic. El a dominat situațiunea tot așa de bine în trecutul proaspăt, când și acționarii ziarului „Tribuna” erau după ținuta lor politică activisti. Acest curent este astăzi tot așa de tare ca și mai înainte. Partida activistică, care și-a luat isvodul dela Marele metropolit Andreiu, a dus o viață foarte modestă, într’atîta modestă, încât, de câte ori se făceau alegeri la dietă după câte trei ani, striga și ea în pustiu că doară doară odată va fi și ea ascultată. Ea totdeauna cu argumente voia să câștige teren. Nu putea? Se retrăgea în tăcere și lăsa partida passivistică să și vecuească veacul. Ea, avînd numărul în dosul ei putea, dacă voia să se impue, și să fie prin aceasta de folos patriei cât și națiunii noastre în deosebi.

Așa a fost pe timpul, când s’au adunat românii la Mercurea în anul 1869 așa a fost, când sau adunat la Alba Iulia în 1872, la Sibiu în anii 1875, 1878, 1881 și 1884. Partida pasivistică a avut în serviciul său toate ziarele române din patrie afară de „Telegraful Român” și „Viitoriul.” Curentul dară era da ajuns spriginut, și nu se simțea lipsa unui ziar, care se spriginească același curent.

(Va urma.)

Sibiu, 28 Maiu 1884.

În lumea materialistică de azi fie-cine se ocupă cu ale sale. Astfel stînd lucrul, și noi ne vom mărgini la ale noastre interne.

De 18 ani aproape situațiunea noastră e bine precisată. Spre ajungerea unui scop, noi ca națiune am umblat pre 2 cai. În 18 ani divergența în cele politice a rămas numai divergență în cele politice, și noi între noi eram români și frați cu inima deschisă.

Ca oameni civilizați publicistii nostri de până acuma au ramas pe teren politic, și combaterea, deși era amărită de multe ori, nu învenina viața socială, căci publicistii de odinioară ca oameni onesti erau conduși de credința, că contrarii lor politici sînt și ei oameni onesti.

De asteliu de principii condusă presa noastră s’a ferit de a arunca neghina în viața noastră socială.

Amăriți până în adîncul sufletului în lupta de condei pentru principiile noastre politice în viața socială aflăm repaos și ne cădea bine că putem privi ca frați unii la alții, lăsînd ca propria credință să mîntue pe fie-cine.

Așa era până acuma. Și noi scim ce bine era până acuma, fiind că era așa, și nu altcum.

Situațiunea însă s’a schimbat. S’au sculat noi publicisti cu altă scoală, cu alte năravuri, idei și credințe. Deviza lor este nimicirea totală a contrariilor lor politici. Aceasta ni s’a spus la începutul activității lor politice aici la noi, și de atunci încoace până în momentul, când scriem aceste rînduri.

Să chiarificăm situațiunea. Publicistii nostri mai noi sînt conduși de credința, că e lucru nobil, folositoriu, reclamat de impregiurările date, ca adversarii politici să fie nimiciti cu o lovitură — cum s’ar dîce. De aceia ei în credința lor au dîs: „Să facem cură radicală, să i escocomicăm din sinul națiunii noastre.”

Sîntem în curat. Stimăm credința confrăților nostri. Mergem și mai departe. Dacă ei cred că aceasta este adevărata cale, pe care mergînd vor feri națiunea, care le-a mai rămas după făcuta escocomicare, noi cu inima liniștită le dîcem: „Înainte cu Dumnezeu.”

Avem deci în situațiunea actuală sub coroana Sîntului Stetan două națiuni române după concepțiile Sîntului Trifon dela „Tribuna.” Națiunea română neescocomicată, și națiunea română escocomicată.

Și noi pretindem ca o bullă specială să vină și să înregistreze numele tuturor escocomicațiilor, ca credincioșii rămași în credința passivității să scie de cine au să se ferească.

Ne trebuie deci o nouă conscripție după escocomicații și neescocomicații și în urma acesteia aplicarea cu strictețea a tuturor canoanelor privitoare la cei escocomicați.

Cu chipul acesta vom face dorita cură radicală după tipicul Psalmului: „Miluescemă Doamne, că au ajuns ape până la sufletul meu.”

Să nu ni se ia în glumă cele scrise până acuma. Este preste putință altă procedere. Dacă am ajuns odată la absolutismul evului mediu, trebuie să avem curagiul a executa toate prescripțiile procedurii de escocomicare: Să despărțim pre bărbat de muier, pre tată de fiu, pre frate de frate, să introducem investigațiunea cu toate scenele ei. Proba de foc și apă, cu un cuvînt revoluția socială.

Și toate acestea pentru ce?

Pentru ca oameni intruniți în un partid să se cere aplausele publicului și ziarul întemeiat de ei să castige noi abonanți.

Nu scim încât planul acesta a trecut prin consiliul oamenilor din partid, și încât nu. La tot cazul lucrul trebuie să-l luăm serios, și să ne așteptăm și la mai mari basaconii.

Dupa escocomicare urmează resboiul civil, noi îl putem numi național — între români și români, ca apoi să fim aplaudați sau fluerați, cu abonanți noi în active și vechi în passive.

Și toate acestea din convingerea cea mai firmă că: vom fi aplaudați și vom câștiga abonanți noi.

Aceasta este situațiunea actuală. Fie care român o scie, căci ea nu se manifestează, ci fiecare o simte.

Le-am dîs acestea cu toată serioșitatea, respectînd convingerile oamenilor. Le-am dîs numai și numai spre a caracteriza situațiunea nouă creată prin escocomicarea dela 25 Maiu 1884.

Cu altă ocaziune poate vom reflecta la zelul neofitilor și a pozițiunii lor față cu vechii credincioși ai principiilor de abținere la alegerile dietale.

Revista politică.

Sîntem în ajunul alegerilor și cu inima liniscită putem constata, că agitațiunile au ajuns la un grad necunoscut încă în statul nostru.

Partidele desvoaltă activitatea cea mai încordată și bieții alegători și sparg capetele. Resultatul va fi că pe timpul alegerilor oamenii și sparg capetele ei între sine, ca apoi după alegeri — fie Tisza — fie Appony la putere — se vină esecutorul de dare cu ciomagul pe pelea alegătorilor.

Cu privire la fitoarele alegeri nu avem multe de spus. Românii ungureni pretutindenea și au pus candidați. La Arad românii au candidat deputați guvernamentali cu programa dela Sibiu.

Sîrbii ca oameni mai practici au decis intrare în parlament și conferența de Martia trecută din Panciova a decis, a merge cu partida guvernamentală.

Se vede că sîrbii voesc să documenteze că s'au emancipat de sub proverbiul: „cal verde...”

Dieta Croației lucră la votarea răspunsului de adresă. Gravaminele Croaților sînt accentuate cu multă rezoluție și modul drastic de espunere al lui Dr. David Starcevic încă nu rămâne fără resunet.

Vătămarea autonomiei țerei de către guvernul Ungariei este punctul principal al desbaterilor, și aproape toți vorbitorii accentuează pericolul, de care e amenințată această autonomie.

În cele din urmă ne trezim cu război în spate. Drăguța de Serbie a căpătat voie de ceartă. Sub cuvîntul că refugiații sîrbi sub conducerea fostului metropolit Mihail plănuesc revoluție contra dinastiei actuale a pretins alungarea lor din valea Timoc și supravegherea mai cu strictetate.

Bulgaria nu s'a supus poruncilor Serbiei, și aceasta și-a revocat agentul seu din Tirnova.

Ce va mai urma, vom vedea. Dintr'alte țările europene susțin unisono, că Serbie s'a imflat în pene numai ca să dea lumii ocaziune a mai vorbi de ea.

Politica mare stagnează căci afară de ortodocsi toată lumea europeană este în postul Sântului Petru.

O întrebare colegială.

Diarul din Budapesta „Viitorul” în Nr. 63 din 26 Maiu (7 Iunie) a. c. aduce o corespondență din Brașov, care între altele cuprinde și următorul pasaj:

Spre norocire mai toate bisericile și corporațiunile românesce au avut tactul, să nu și angajeze organele sale oficiale la o demonstrațiune, care poate să le atragă urgia, — numai Sibienii n'au preîngrit, ca persoanele lor oficiale să nu pășească așa pre față și cu atât eclat, ca să pericliteze instituțiunile, pe cari sînt dateare a le scuti cu toată consciențiositatea.

O disciplină, disciplină! Unde ai ramas? Unde mai ești?!

Cetim „Viitoriul” cu mare atențiune și cuscria proverbială predicată de contrarii nostri politici ne îndreptătesce și la afecțiune.

Ca oameni simpli noi și rezonăm. Mult am rezonat și asupra citatului pasaj din „Viitoriul” și n'am venit la nici un rezultat.

Întrebăm deci pe frații dela „Viitoriul” să ne spună:

1. Cum, când, și încât și-a angajat Sibienii persoanele lor oficiale la provocata demonstrațiune.

2. Ce noțiuni au frații dela „Viitoriul” despre „disciplina” bisericei noastre în ce privește caracterul și ținuta politică a oamenilor nostri bisericani.

3. Care este canonul aplicabil în cazul concret.

Vom primi oare răspuns dela frații din Budapesta??

Red. „Tel. Rom.”

Programul

domnului Dr Păcurariu în conferența dela 1 Iunie din Sibiu.

A.

I. De oare-ce Românii, conform tradițiunilor lor istorice, au susținut în toți timpii seculari, sacral legământ, încheiat între Augusta casă a Habsburgilor, și Transilvania și au apărut cu sângele și viața lor Tronul și patria până și față de ultima insurecțiune a națiunii maghiare, de către care a fost înalta Casă domnitoare în 19 Aprilie 1848 prin dieta din Dobrișin detronată, națiunea română declară că precum în trecut, asemenea și în prezent și pe viitoriu va susține sus și tare acel legământ bilateral.

II. De oare-ce acest legământ este înființat prin tractatele de stat bilaterale din 28 Iunie 1686 și din 30 Martie 1722 din Viena, și este în mod hotărît precisat prin sancțiunea pragmatică din anul 1744, încheiată deosebit de Ungaria între augusta Casă domnitoare și Transilvania;

De oare ce această sancțiune pragmatică este și astăzi baza Imperiului nostru, și fundamental susținut prin articolul de lege al Ungariei XII din 1867 și prin legea nr. XVIII din 1867 a constituțiunii austriece, cari ambele recunosc și susțin atât în proemiu, cât și în §§. 1, 6 și 7 această sancțiune pragmatică în tot cuprinsul și pe viitoriu; așa dar națiunea română declară, că stă pe bazele dreptului de stat, întemeiat prin contractele și legile fundamentale de mai sus și nu va admite, ca să fie prin nici un fel de mijloc depozată și aruncată din drepturile garantate prin contractele de stat și legile fundamentale amintite mai sus.

III. De oare-ce sancțiunea pragmatică a Transilvaniei, declarată din toate legile, excepționalmente, de o lege eternă perpetuă și invariabilă, condiționează drepturile ereditare ale Anguste case domnitoare de susținerea independenței Transilvaniei, în care numai Marele Principe poate domina; așa dară națiunea română pretinde în interesul Tronului, în interesul patriei și chiar și în interesul Ungariei și a monarhiei întregi delăturarea usurpațiunii faptice de prezent, și restaurarea autonomiei sale legale.

La postulațiunea aceasta insiste națiunea română cu atât mai vîrtos, cu cât:

a) forma statului dualistică de aji nu invoalve stergerea autonomiei marelui Principat Transilvania, precum nu au involvat nici delăturarea autonomiei celorlalte 17 provincii din Austria, precum nici autonomia Croației, care aparține la coroana Ungariei;

b) fiindcă articolul de lege I din 1848 a dietei din Cluș nu a avut nici când putere de lege precum și Maiestatea Sa Împăratul și Marele Principe al Transilvaniei de repețite ori prin înaltele rescripte a afirmat și dovedit: „Die im Jahre 1848 beschlossene Union des Grossfürstenthums Siebenbürgen mit Ungarn ist mit voller Gesetzkraft niemals zu Stande gekommen, und auch faktisch sogleich auseinander gefallen.“ („Uniunea marelui principat Transilvania cu Ungaria, hotărîtă în anul 1848, nu s'a efectuit nici când cu deplina valoare de lege, și în faptă numai decît s'a și nimicit“) sînt cuvintele proprii ale Maiestății Sale în rescriptul din 15 Iunie 1863.

c) din cauză că cu înaltul rescript regesc din 1 Septembrie 1865 cu prescrierea censului de 8 fl. față de Români, s'a compus dieta din Cluș, pe calea octoării, în care s'au comandat totodată lângă 108 deputați din teritoriile privilegiate ale comitatelor, ale Secuilor și ale Sașilor, de către stăpînire 190 de regalisti deși în înaltul rescript din 15 Iunie 1863 declară Maiestatea Sa următoarele: „Dass ein auf der Grundlage des 9-ten Artikels vom Jahre 1791 einberufener Landtag, wodurch der grösste Theil des Volkes von der Ausübung politischer Rechte ausgeschlossen worden wäre, de i wahren Landesinteressen entgegen, nicht als eine solche wirkliche Vertretung der gesammten Bevölkerung des Landes ohne Unterschied der Geburt, des Standes, der Nationalität und Religion angesehen werden könnte“ etc. că o dietă, convocată pe baza articolului 9 din 1791, prin care partea cea mai mare a poporului s'ar eschide dela exercițiul drepturilor politice contrară adevăratelor interese ale țării, nu s'ar pute considera de o astfel de adevărată reprezentanță a întregii populațiuni a țării fără deosebire de naștere, stare și religione etc.)

d) De oare-ce nici această dietă octoată în Cluș la anul 1865 n'a făcut și conclud revisiunea articolului de uniune din 1848, care s'a cerut prin înaltul rescript ca unicul obiect de pertractare și concludiune.

e) Și fiindcă prin înaltul rescript al Maiestății Sale din 25 Decembrie 1865, uniunea definitivă a Transilvaniei cu Ungaria s'a condiționat espres dela considerațiunea cuvenită a intereselor speciale ale Marelui-Principat Transilvania, dela garanța drepturilor diferitelor națiuni și confesiuni, precum și dela regularea deosebită ale cesiunilor administrative ale Transilvaniei, cari condițiuni suspensive și derimătoare sînt în articolul de lege XVIII din 1868 a dietei din Pesta cu deservirșire ignorate și prin urmare spargerea Marelui-Principat al Transilvaniei în comitate incorporate regatului Ungariei devine față de contractele bilaterale de stat, de legile fundamentale și de înaltele rescripte ale Maiestății, espuse mai sus, o stare de usurpațiune.

IV. De oare-ce sub atari împregiurări Marele-Principat Transilvania astăzi nu este reprezentat în legislațiune și starea constituțională în Transilvania încă tot nu este restaurată; așa dară națiunea română pretinde convocarea dietei transilvane și reactivarea guvernului seu; căci numai prin aceasta este posibilă participarea Marelui-Principat în legislațiunea comună.

V. Deși în puterea dreptului de stat transilvan, conform tractatelor de stat și legilor fundamentale, citate mai sus, Marele Principat al Transilvaniei nu are nici o cauză comună cu Ungaria, afară de persoana Marelui Principe și Rege, căci aceia persoană din Augusta Casă a Habsburgilor, care domnesce ca Rege legalmente încoronat în Ungaria, este totodată și Marele-Principe al Transilvaniei, totuși Națiunea Română declară, că este gata pre baza ecuității și din considerațiuni politice, a trece și preste marginea drep-

tului strict, și încât nu se violează existența și autonomia Transilvaniei, a statorii sfera pentru legislațiunea comună a Ungariei și Transilvaniei, și a participa prin ablegații sei, trimiși din dieta Transilvaniei, la legislațiunea comună în dieta Ungariei din Pesta.

B.

VI. În aceea ce privește pre Românii locuitori din Ungaria în sensul strict și din Banat, nefiind motive teritoriale autonome în dreptul de stat al Ungariei, cari să treacă preste autonomia municipală, Națiunea Română declară, că Românii din acele părți să se folosească pre tot terenul de drepturile, ce li dă constituțiunea Ungariei.

VII. Conform punctului precedent Națiunea Română va stărui în apărarea și pentru lărgirea autonomiei municipale.

VIII. Tot cu asemenea tîrie Națiunea Română insistă la autonomia bisericească a deosebitelor confesiuni, precum și a scoalelor confesionale și a corporațiunilor.

IX. De oare-ce Ungaria a fost dela început și este un stat poliglot și proemul de lege XLIV din 1868, ce conține unitatea și indivisibilitatea națiunii ungare, este numai un concept al dreptului internațional, ca și în alte staturi europene, eară nu al dreptului intern de stat, cărui din urmă contradicție atât națiunile diferite din Ungaria cât și diferitele limbi ale țării, și prin urmare consecințele trase din acel princip în §§. următori ai acestui articol de lege, pentru mărginirea, restricțiunea și asuprirea internă a limbilor patriei în favorul limbei maghiare sînt cu totul greșite și false, așa dară Națiunea Română pretinde egala îndreptățire a națiunilor și a limbilor lor atât în legislațiune, cât și în toți ramii de administrațiune ai statului Ungariei.

Sibiu în 3 Iunie 1884.

Dr. Stefan Păcurar,

delegatul cercului electoral Tinea și al cercului Baia-mare.

După „Tribuna”.

Înțelepciune politică și tact politic.

În cele mai la vale publicăm în toată estensiunea sa apelul comitetului esecutiv al partidei române passive.

Interesul nostru bine înțeles pretinde, ca să publicăm după putință toate actele românilor cu principii politice contrarie noue. Aceasta o facem și pentru cuvîntul ca lumea să cunoască cursul ideilor la vateranii passivisti și la neofiti, cari din urmă înaintea oamenilor serioși-passivisti vechi încep a deveni ridiculi.

Noi facem mare deosebire între demnitate, violență și aroganță.

Înțelegem și aprobăm rezoluțiunea cu demnitate. Credința noastră este, ca dacă ne va fi dat, să se îndrepte soarta națiunii noastre, numai pre această cale se poate ea îndrepta.

Violența n'ajută nimica. *Vana sine viribus ira.*

Aroganța încă aroganță rămâne. Sîntem oameni liberali. Nu ne supără, dacă cineva are gust să se boteze cât de sumeț s'ar boteza el.

Țică și Traian sau Arpád, Michaiu viteazul ori Hunyadi László, pentru noi e egal.

Partida românilor passivisti, numească-se ea cum se va numi, noue nu ne pasă.

Una însă vrem să scim: Dacă ea este partida națională română, și cea cu programa din Pesta încă fiind ea națională română, cari sînt caracterele lor distinctive?

Aceasta să o scim spre a evita ori ce mistificare.

Eată apelul românilor passivisti:

Cătră alegătorii partidei naționale române.

Când reprezentanții alegătorilor români din Ungaria și Transilvania în conferența electorală ținută în Sibiu la 12—14 Maiu 1881 față de curentul politic ce se urmează în patria noastră, au decis a persevera încât pentru Transilvania în rezistență pasivă, ear încât pentru Ungaria a continua activitatea opozițională; o făcură aceasta în speranța că factorii politici dela putere nu vor rămâne nesimțitori față de întemeiatele gravamine și justele postulate ale unei populațiuni și respective părți a statului de trei milioane suflete. Mai ales a sperat conferința noastră dela 1881, că guvernul responsabil după o luptă grea de 16 ani consumătoare de cele mai nobile puteri spirituale și materiale ale patriei, însă fără de tot succesul va înțelege că prin crearea de legi țintitoare nu numai la impedecarea dezvoltării naturale a popoarelor nemaghiare din patriă, ci îndreptate anume și direct spre desnaționalisarea acestora; prin nerespectarea și eludarea chiar și a acelor legi, cari întind oare-care scut naționalităților; prin ruinarea buneistării materiale a țerei și a singuraticilor — nu se slăbesc numai naționalitățile nemaghiare, din cari în prevalență majoritate e compus statul nostru poliglot, ci se slăbesce acesta însuși.

A sperat conferența noastră că guvern și legislațiune se vor pătrunde de adevărul etern, că numai iubirea frățescă între popoară, basată pe mulțămirea tuturor prin egala îndreptățire, poate

produce prosperarea și înflorirea patriei și garanta, buna înțelegere și pacea între popoarele ei.

Speranța aceasta nu s'a realizat.

În întreg decursul periodului electoral 1881—1884 nu s'a făcut nimic cel mai pas spre înblândirea sortii noastre sau cel puțin spre apropierea de idea dreptății, singura basă durabilă a staturilor de drept.

Din contră în toate direcțiunile și pe toate terenurile vieții publice s'au sporit nedreptățile față de națiunea noastră, s'au asprit măsurile spre jignirea tuturor intereselor noastre vitali și s'au potențiat atacurile spre desnaționalizarea elementului român din patria, în care trăiesc de 17 seculi, și care de nenumerate ori a apărut-o și susținut-o până la ultima picătură de sânge.

În mai mare măsură ca mai înainte s'a considerat în decursul acestui period electoral egala îndreptățire a naționalităților, garantată prin o lege a țerei, carea ori cât este ea de neechitabilă, totuși ar întinde ceva mângăere civilor nemaghiari, cari suportă în aceeași măsură toate greutățile statului.

În mai mare dimensiuni ca mai înainte s'a lucrat spre delăturarea usului limbei române din întreaga administrațiune publică, și în loc de sprigirea institutelor de cultură națională din visteria statului, s'au luat măsuri noue legislative și administrative, ca acel us să se scoată și din institutele de învățământ public, înființate și susținute din sudoarea noastră proprie.

Tendența de maghiarizare pe cale directă și indirectă, a trecut în netoleranță neînfrănată, carea propagată din partea autorităților publice de stat de sus până jos, și nutrită de presa maghiară a pătruns toate părțile societății astfel, încât Românul ca român numai întimpină în patria sa astăzi decât înfruntări nemeritate dela cei puternici, și insulte publice dela gloatele fanatisate.

Autonomia Transilvaniei, carea noi pe baza experienței noastre de seculi încoace o pretindem ca garanție pentru drepturile, ce se cuvin națiunii noastre, nu numai că a rămas neconsiderată, dar aceasta pretensiune a noastră se folosese ca armă în contra noastră explicându se de o tendință îndreptată în contra unității statului unguresc. Succesiv și pe sub mână s'au sters și delăturat până și urmele esteriore a existenței acestei țări și sau creat astfel o imagine completă ei fuziune cu Ungaria. Numai o instituțiune parțială pentru Transilvania s'au susținut cu rară cerbicie: legea electorală separată, pentru că aceasta eschide ori ce influință competentă a Românilor în legislațiune, și asigură rasei maghiare egemonia preste două din trei părți a populațiunii.

Din aceste considerente conferința generală a partidei naționale române, compusă din câte doi bărbați de încredere ai alegătorilor români din 86 cercuri electorale locuite de Români, n'a avut nice un motiv de a se abate dela statoririle sale din 1881, ci pe de o parte spre a declina dela sine responsabilitatea pentru slăbirea statului prin nedreptățirea naționalităților și neliniștea provocată prin aceasta; pe de altă parte spre a-și salva dreptul de a insista la delăturarea legilor apăsătoare aduse de noi fără de noi: a conclud de a susține în toate punctele sale programa formulată la 1881 ca una, carea dă pe deplin expresiune nemulțămirei și neîncrederei Românilor față de cei dela putere, faptele și tendențele lor, și a observa și de astădată aceeași atitudine în privința alegerilor dietale, ca atunci.

În sensul acesta conferința în ședința dela 3 Iunie a luat cu unanimitate următoarea rezoluțiune:

Reprezentanții alegătorilor români din toate părțile locuite de Românii de sub coroana Stului Stefan, adunați în număr de 156 la Sibiu în conferință electorală în zilele de 1, 2 și 3 Iunie n. 1884 cu scop de a lua în considerațiune situațiunea țerei preste tot, și a națiunii române în special, și pe baza acestei situațiuni a consulta și decide asupra atitudinii alegătorilor români față de alegerile pentru dieta procsimă din Buda-Pesta, constatând în unanimitate că dela 1881 încoace situațiunea nu s'a schimbat întru nimic spre mai bine și că de sus dela putere nu s'a ținut seamă câtuși de puțin de durerile, dorințele și trebuințele poporului român, ba că tendențele de persecuțiune națională au devenit tot mai pronunțate și nesuferite, constatând prin urmare că în fața acestor triste experiențe nu le rămâne românilor alt mijloc legal de apărare, decât acela pe care l-au ales la 1881, decide după o serioasă consultare:

„A susține și mai departe în întreg cuprinsul seu programa adoptată la 1881, precum și politica de rezistență pasivă pentru Românii din Transilvania, ear pentru cei din părțile bănățene și ungurene continuarea luptei opoziționale naționale active.“

Pe când subscrisul comitet central numit în aceeași ședință pentru executarea programei și pen-

tru conducerea ținutei politice a partidei aduce aceasta la cunoștința tuturor alegătorilor români, află de trebuință a însemna cu deosebire: că rezistența pasivă pentru românii din Transilvania se referă numai la alegerile de deputați dietali. În toate celelalte sfere inferioare ale vieții publice, anume în afacerile municipalităților și ale comunelor, aderenții partidei noastre vor ave a desvolta între marginile legilor cea mai energică și zeloasă luptă pentru susținerea și apărarea drepturilor naturali și pozitive, ce se cuvin națiunii noastre.

Asemenea aflăm a observa, că de oare ce în sensul rezoluțiunii de mai sus participarea la alegerile dietale în părțile bănățene și ungurene are de scop lupta opozițională față de curentul politic dominant, alegătorii români din acele părți nu vor pute sprigini pre nice un candidat aderent partidei guvernului actual.

Punându se prin aceste în vederea alegătorilor români atitudinea, ce conferința delegaților lor a aflat a li o recomanda sperăm, că lucrarea lor spre executarea programei noastre va corespunde pe deplin demnității unei națiuni cu conștiință de sine și de importanța sa ca popor relativ cel mai numeros și compact între naționalitățile nemaghiare din patria.

Întruniți solidari sub egida dreptății și a moralității, să intrăm cu noul period electoral în luptă nouă pentru sântele noastre drepturi, să așezăm cu statornicie ceea ce ne este mai scump; *esistența și demnitatea noastră națională* în bine priceputul interes și spre prosperarea scumpi noastre patrii!

Sibiu în 6 Iunie 1884.

Comitetul central al partidei naționale române:

G. Barițiu,
președinte.

A. Trombițaș,
secretar.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Zarand, în 7 Iunie 1884. În 2 Iunie st. n. s'a ținut în Brad, reprezentanția gimnasiului, carea e compusă din sinodul protopopesc al tractului Halmagiu, și al Zarandului.

De vre-o 5 ani încoace membri din tractul Halmagiului nu iau parte afară de unul, doi.

Un indiferentism destul de mare domnesce în acel tract față de gimnasiu. Nu tot astfel se poate dice și despre sinodul protopopesc al Zarandului. Membri acestuia participă la adunările reprezentanței în fie care an. Ceva și mai mare zel numai din partea comitetului gimnasial, și toate ar merge acurat.

Între agendele reprezentanței, primul pus la ordinea zilei a fost raportul direcțiunii gimnasiului, asupra învățământului și disciplinei în gimnasiu. Învățământul și disciplina sânt după raport și în faptă mulțumitoare. Un punct a atras atențiunea reprezentanței. Elevii la scoala normală a scădut în anul expirat. Causa scăderii — după raport este parte sărăcia, parte deprinderea rea a unor învățători de a ține pre elevii mai buni a casă, ca să-i poată folosi în scoală la instruirea pruncilor începători.

Din parte-mi afu rēul cel mai mare în decădița învățământului din cele mai multe scoale elementare.

Organele comunale, nu fac nimic ca scoalele elementare să fie cercetate de prunci. Ajunge să amintesc că scoala elementară din Brad abia la doi ani dă câte un elev pe clasa a III-a normală. Cei mai mulți elevi abia știu să cetească când vin pre clasa a III normală.

Poftim apoi și-i pregătesce pentru gimnasiu! Excepțiune fac, pruncii, cari vin de pre la Dobra. Dar destul cu atăta!

După raportul direcțiunii, urmă raportul comitetului gimnasial, carele nefind instruat după toate formalitățile s'a relegat la comitet, ca să vină cu el la reprezentanță în decurs de 30 zile.

S'a mai pertractat în reprezentanță și un „Regulament pentru darea împrumut a banilor din fondul gimnasial pre ipotecă, la privați.“

Ce privește fondul gimnasial a început a se manipula cu scrupulositate, și speranță că unele mici irregularități, din un trecut mai îndepărtat nu vor mai pute să obvină. Una ar fi în interesul fondului, și al unei controle severe.

Să se țină sedință extraordinară din partea reprezentanței, prin luna lui Faur și atunci să se aducă rațiociniul: ear nu în 2 Iunie st. n.

Aceasta nu e contrar statutului gimnasial: ci tocmai în sensul statutului.

După cum se dă acum rațiociniul, nu se scie cu pozitivitate restul cassei nici odată; de oare ce bugetul bună oară acum în 2 Iunie 1884 se face pe 1885; și cine scie cassa-resto la 31 Decembre 1884?

Alte propuneri, ce s'au ivit se vor pertracta în reprezentanța, ce se va convoca în timp de 30 zile.

Întregirea protopopiatului în mod definitiv, sperăm că va obli neajunsele, cari esistă în tract; pentru aceea se și așteaptă cu mare încordare alegerea și respective denumirea de protopop.

Alegerea de deputat dietal, în cercul Baia de Criș e pusă pre 13 Iunie st. n. Corteșirile au început cu toata furia. De Mercuri, 4 Iunie și până Sâmbătă, candidatul guvernamental Chorin însoțit de vice-comitele Barsay, de președintele de tribunal: Fekete și de subinspectorul de dare, au petrecut în cerc. Miercuri și Joi au fost toți juđii comunali și notarii citați în Brad, unde li s'a impus strict scoterea deputatului guvernamental. Voturile se plătesc, nui înșelătorie!! Pentru fiecare jude sânt destinați și unii au primit câte 5—10 fl.; eară pentru alegătorii din comună sânt 4 fl. v. a. pentru fiecare. Pentru un preot dacă aduce voturi este depusă 100 fl. v. a., eară pentru corteșii principali 100—600 fl. v. a. și poate și mai mult.

Tot astfel stau lucrurile și în pretura Baia de Criș. Acolo juđii și notarii au fost chemați pre Joi seara și Vineri. Dar aici s'au cam infundat lucrul. Cinci juđii comunali: din Rișca, Lunca, Cebea, Carasteu și Caraciu, au dechiarat vicespanului că „ei nu se vor face corteșii deputatului Chorin, și sânt gata a-și da dimisiunile.“ Speranța este că astfel vor lucra și preoți și învățătorii români, susținând solidari pe deputatul partidei naționale.

Corteșii deputatului guvernamental umblă liberi din comună în comună; eară cei ce țin la programa partidei naționale sânt spionați și denunțați.

Dar apoi toate vor trece. Despre rezultat la timpul seu.

Correspondentul.

Varietăți.

* (Mulțămită publică). Subscriși mai primind în 20 Maiu a. c. dela On. domn Alesandru Danciu director al societății minerarie „Concordia“ din Bucium suma de 321 fl. va. (trei sute douăzeci și unu floreni) la cassa reuniunii femeilor pentru înființarea unei scoale de fete române în Abrud, prin aceasta venim a implini cea mai plăcută datorință cuietând primirea sumei de 321 fl. v. a. la cassa reuniunii și exprimând în numele reuniunii atât Onorabilului dom director, cât și Onorabililor dni consoți, cea mai călduroasă și sinceră mulțămire și recunoștință, urându-le dela bunul Dumnezeu multe zile fericite spre a-și pute întru mulți ani arăta față cu atari scopuri salutare marinitatea și generositatea, ce-i caracterizează.

Abrud în 7 Iunie 1884.

Anna Gall,
președintă

Alesandru Ciura,
secretariu.

* (Mulțămită publică). Din granița resăriteană a Ardealului ni se scrie: La anul 1879 aruncându-me soarta ca paroch tocmăi la graniță într'o parochie lângă pasul Vamabuzeu protopresbiteratul treiscaunelor am găsit Via Domnului înțeleșită, și părășită; am fost silit îndreapta și în stânga a abate ca cel puțin să o reparaz provisorice, încât se va putea și preparându mi cele necesari interne. Am fost silit a deschide o colecță cu conceșiunea protopresbiterului administrativ al Heghigului și al Brașovului I-iu, căci poporeni mei sânt și astăzi jeleri plătind cu bani și zile de lucru, mica moșioară, fēnaș, pașune și lemne, căci bucate arare ori se fac fiind tocmăi sub Carpați. Am fost silit am dis să cer ajutoriu din comunele vecine prin o colecță și pe altă cale numai pot cuita!

Ve rog pe cale jurnalistică a-mi satisface aceste grele însărcinări ce-mi zace la inimă! Îmi exprim profunda mulțămire pentru marinitoasele contribuiri ale acelor Mult On. Domni cari s'au îndurat a întinde ajutoriu material precum urmează:

Din comuna noastră Vamabuzeului. DD. Vameșul Datkó Gyula, un policandru preș 20 fl. v. a., George Sporea 20 fl. v. a. și 30 părechi scânduri pentru podit în biserică, Alecsie Mariș o strană pentru cântăreți preș de 10 fl., Ioan Picaș un iconostas preș de 20 fl., Ilie Milu o masă în biserică preș de 2 fl., Dimitrie Piri un epatrafir preș de 12 fl., Nicolae Buzea o pânzătură 2 fl. v. a.

Din comuna Sitabuzeului. DD. Tomică Negoie a dat pentru închiderea cimiterului 15 părechi scânduri preș de 10 fl., Nița Popica un protocol preș de 1 fl. 20 cr. v. a.

Din comuna Târlungeni. DD. Dimitru Peneș un rēnd vestminte preoțesci preș de 100 fl., Radu Brățuc econom de vite o bae (baptister) de a boteza pruncii, care n'au avut biserică noastră nici odată.

în preț de 12 fl., George Cornica o evanghelie legată în preț de 20 fl., George O Zbarcea o căldărușe, 1 epatrafir, o cruce și o candelă cu prețul lor de 10 fl., Radu Ionescu o rucaviță, trei procovețe, și un brâu, prețul lor 5 fl., tot din Târlungeni în bani dela dd.: George Manole paroch, 40 cr., Stefan Manole capelan 40 cr., Manea Tabac 3 fl., Dimitru Peneș, 1 fl., Vasilie Dogariu 4 fl., Ioan Dragoș 1 fl. v. a.

Din Săcele. DD. Nicolae Sas, 1 fl., Ioan Stroie, 2 fl., Bucur Stroie, 1 fl., Moise Ciuta, 2 fl., Doamna Panoia, 2 fl., Coman Stoian, 1 fl., Manole Costea, 1 fl., doamna Paraschiva G. Golea, 2 fl., Ioan Dragoș, 2 fl. v. a.

Din Brașov. DD. N. N. 1 fl., D. Lupan, 1 fl., Stefan Kikomban, 1 fl., George Stephanovits, 20 cr., Ioan Burcarea, 10 cr., George Petroviciu 50 cr. Dela biserica sf. Nicolae din Brașov 4 fl., și dela bis. sft. Treime 1 fl. 26 cr., Octavian Sorescu avocat 10 fl., tot din comunele sus scrise au mai dat și alții cu un număr mai mic de 10, 4 și 2 cr. etc. Dnul Radu Musat din Târlungeni a donat aparatele pentru sântul serviciu un portir, un disc o stea și o lingură pentru sf. cuminecătură preț de 30 fl. v. a.

Tot odată pentru facerea tâmpiei (fruntariului) bisericii care încă din anul 1848 stă neisprăvită și nici acum nu este gata, la aceasta ne-a dat mână de ajutoriu următorii:

D. D. Arêndașul Moise Gerson, izraelit 2 fl., Ioan Buzea 3 fl., Nicolau Sporea 4 fl., Dinu Popica 8 fl., Ilie Sporea 4 fl., George Chirilaș 4 fl., Nicolae Chirilaș 4 fl., Stefan Median 8 fl., Iosif Kolázszi 2 fl., Moise Dregan 1 fl., Dui feciori frați din Târlungen George și Zachariă Șerban 8 fl. Tot din comuna noastră dl Nicolae Sporea o cădelniță preț de 10 fl. v. a.

În fine nu voese a călca principiul moral:

„Să nu scie stânga ce face dreapta ta“ și a abusa de modestia donătorilor; căci face binele numai pentru că e bine. Voim totuși a arăta binefăcătorilor nostri că scim prețul binefăcărilor și-le sântem recunoscători. Ne exprimăm cea mai călduroasă mulțămire.

Implorăm grația cerului binefăcătorilor a ne susținea încă mult pe zeloșii nostri binefăcători, acești model de bărbați interesați pentru comună să aibă în fie-care imitatori!

În numele poporenilor mei.

Vama-Buzeului în 5 Maiu 1884.

David Coman,
paroch gr. oriental.

* (Maial). A doua și de Rusalii scoalele noastre elementare din Sibiu au arangiat maial în Dumbrava Sibiului. Deși au fost timpul ploios, petrecerea a fost animată.

Tot în aceasta și au arangiat și pompierii din Seliște maialul lor în „Bercul Roșu.“ De cerce

tat a fost foarte bine cercetat acest maial, și în deosebi Mercureni și Sibieni erau reprezentați în număr considerabil, însă nemiloasa de ploaie n'a crestat nici privirile doioase ale frumoaselor Seliștene nici pre cele doară și mai doioase ale candidaților Sibieni.

La 3 oare trebuia să se dea năvală spre Seliște, unde până târziu spre seară s'a jucat în tină până în brâu.

* (Maial). „Reuniunea femeilor române“ din Abrud, Abrud-sat și jur, pentru înființarea unei scoale de fetițe, arangiază Maial în 9 Iunie 1884 st. n. în praterul Abrudului, sau fiind timpul nefavorit în sala la „Casina rom.“ Prețul intrării de familie 1 fl., de persoană 50 cr. Supra-plătirile marinimoase se vor cuita în publicitate pre cale diaristică.

Abrud, 1 Iunie 1884.

Comitetul.

* (Maial). Ni se scrie din Cinadie. În 20 Maiu 1 Iunie a. c. sau ținut prima dată maial cu elevii și elevele scoalei noastre române gr. or. din Cinadie în curtea scoalei împodobite cu tot felul de frunzării, cari petrecere a fost cercetată de un public foarte numeros din jur, precum preoțime, învețători și alte notabilități, în fruntea caruia am fost așa de norociți a îmbrățișa în mijlocul nostru pre Mult Onorat. Domn presbiter gr. cat. Blășan și dl preot și profesor Florian.

De însemnat e că unii tineri Blășeni neau delectat în mod nespus cu multe jocuri între cari cu deosebire căluserii, cari fiind costumați în uniformă națională de mătăsă, precum și D-șoara Raveca Geaja din Hașfalău părțile Sighișorii, care earăși fiind costumată elegant în uniformă națională (româncă din România) producându-se cu tot felul de danțuri naționale în mod nespus, și într-un mirarea celor ce au asistat.

Asemenea și conducerea cântărilor naționale cu întreg tineretul din comuna de Dl învețătoriu gr. or. Vasiliu Vezan.

Petrecerea a înveselit atât pe participatorii din loc cât și pre cei din jur.

* (Foc). Eri dimineața la oarele trei ne-am treșit între sunetele trîmbițelor, cari signalisau foc. Frumosul edificiu al domnului Török și multe instrumente pentru economia de câmp fură prefăcute în cenușă. Paguba este considerabilă.

* (Concert). Tinerul cor micșt, înființat în anul acesta în Orăștie, și va ținea prima sa producțiune la 3/15 Iunie a. c. în edificiul scoalei rom. gr. or. din loc, sub conducerea dlui I. Branga, cu următoarea

Programă.

1. „Sêrmana frunză“ cântec popular, arangiat de G. Dima executat de cor.

2. „Peneș curcan“ poezie de V. Alecsandri, declamată de dl A. Truca.

3. „Arie română“ de Leop. Stern, executată pe vioară de D-șoara Mariți Popoviciu.

4. „Rămâi sănătoasă,“ cântec popular arangiat de G. Dima, executat de cor.

5. „Te iubesc nu mă uita!“ Romanță cuvinte de C. Scrob. musica de G. D. Cavadia, cântată de dl V. Bologa cu acompaniare pe piano forte de Dna A. Vlad.

6. „Condamnarea strugurului,“ poezie de Anton Pan, declamată de N. Dubleș.

7. „Carneval de Bucuresci“ de Fr. Lorenzo, executat pe piano forte de D-șoara Mariți Popoviciu.

8. „Cântul ciocârlii“ compus de Mendelsohn executat de cor.

Începutul la 8 oare seara. Prețul locurilor: Locul I. 80 cr. de persoană, locul II. 60 cr. Locul III, 40 cr. Parter 30 cr. Producțiunea va fi împreună cu dans. Venitul este destinat în favorul scoalei.

Ofertele marinimoase se primesc cu mulțămire și se vor cuita pe cale diaristică.

* (Cronica criminalistică). În câte-va zile va eși de sub tipariu în librăria **Hugo Engel, Viena** procesul contra anarchistului **Stelmacher**. Aceasta va forma prima broșură din „biblioteca criminală a Vienei“, și va cuprinde și ilustrațiuni. Prețul unei broșure este 30 cr.

Intregă lumea privește cu încordare la dezvoltarea acestui proces, și această împrejurare asigură respândirea cărții pretutindenea.

Loterie.

Sâmbătă în 7 Iunie. n. 1884.

Buda: 76 37 68 30 44

Mercuri în 11 Iunie n. 1884.

Sibiu: 67 60 34 30 87

Bursa de Viena și Pesta.

Din 10 Iunie n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	122.65	122.50
Renta de aur ung. de 4%	91.85	91.85
Renta ung. de hârtie	88.75	88.65
Renta de aur austriacă	101.80	101.75
Împrumutul drumurilor de fer ung.	142.50	142.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	96.60	96.60
II emisiune de obligațiuni de stat dela drumul de fer orient. ung.	119.—	119.—
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	102.70	102.75
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	101.50	101.50
Obligațiuni urbariale temeșane de	101.50	101.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire	101.—	100.50
Sorți de stat dela 1860	185.25	187.25
Sorți unguresci cu premii	116.25	116.25
Sorți de regularea Tisei	114.80	114.50
Datorie de credit austr.	79.85	100.—
Datorie de stat austriacă în argint	81.35	81.20
Datorie de stat austriacă în hârtie	80.55	80.45
Serisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.80
Acțiuni de credit austr.	306.70	307.70
Acțiuni de bancă austro-ung.	849.—	848.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	305.70	306.75
Galbin	5.76	5.74
Napoleon	9 67 ¹ / ₂	9.67
London (pe polița de trei luni)	122.15	122.10

Nr. 2304 B.

[744] 2—3.

Concurs.

Cu înscușințarea înaltului ministru reg. ung. de justiție dto 10 Maiu a. c. Nr. 16,930 instituindu-se și sistematizându-se un post de spiritual la institutul corecțional din Aiud (N. Enyed) pentru deținutii de religiunea gr. or. a căror număr se urcă de present la cifra de 159, pe lângă un salariu anual de 700 fl. și 120 fl. bani de cuartir cu totul așadară 820 fl., prin aceasta se publică concurs pentru acest post cu termen de 30 zile dela datul primei publicări în diariul nostru „Telegraful Român.“

Datorițele împreunate cu oficiul preotului greco-oriental la susnumitul institut se cuprind în următoarele:

Duminea și în sărbători înainte de ameași serviciul divin și cuvântare după ameași instrucțiune morală sau altă disertațiune folositoare.

Două oare pe săptămână catechisațiune, 10—14 oare scoală și în fine 5—10 oare pe săptămână instrucțiune morală.

Dela concurenți se recer următoarele condițiuni, cari sunt a se documenta prin atestate autentice așternute în toată regula în original și anume:

1. Că sânt preoți români de religiunea graco-orientală.

2. Că cunosc cu desevărșire pe lângă limba română și limba maghiară. Preoții călugări, celibi sau veduvi fără familiă după etate mai tineri vor avea preferință.

Preoții sau candidații de preoție, cari vor reflecta la acest post vor avè în termenul prefipt a-și așterne concursurile lor instruite în regulă cu documentele de lipsă la consistoriul archidieceșan.

Din ședința consistoriului archidieceșan gr. or. ținută în Sibiu la 15 Maiu 1884.

Nicolau Popea m. p.

archimandrit și vicariu arhiepiscopesc.

MORBURI SECRETE

le vindec pe basa experiențelor celor mai noue științifice, chiar și în casurile cele mai desperate, fără de conturbare în ocupațiune. Deasemenea și urmările cele mai rele ale păcatelor secrete din tinerețe (onania), destrucțiunea nervilor și impotența. Discrețiune cât se poate de mare. Ne rogăm pentru raport detaiat despre morb. [645] 28

Dr. Bella,

membru la societăți științifice etc.

6, Place de la Nation 6. — PARIS.

Cărți bisericesci, literare și scolare.

Dela

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ ÎN SIBIU

strada Măcelarilor Nr. 47

se poate procura:

Portretul fericitului arhiep. și metrop. Andreiu bar. de Șaguna în mărime de 50 × 66 cm. Prețul 1 fl., cu trimiterea francată 1 fl. 10 cr.

Portretul Esc. Sale arhiep. și metrop. Miron Romanul. Prețul 1 fl. 20 cr., cu trimiterea francată 1 fl. 30 cr.

Portretul P. S. domnului episcop al dieceșei Caransebeșului Ioan Popasu. Prețul 1 fl. 20 cr., cu trimiterea francată 1 fl. 30 cr.

Portretul marelui mecenat Emanoil Gojdu. Prețul 1 fl., cu trimiterea francată 1 fl. 10 cr.

Condice scolare: Registrul, Matricula școlarilor, legat din 50 coale à 1 fl. 50 cr.; Catalog de clasă legat din 10 coale 35 cr., din 15 coale 45 cr., din 20 coale 55 cr.; **Chronica școlară**, Protocol de clasificatiune, legat din 50 coale à 1 fl. 50 cr. — **Consemnarea pruncilor obligați a frecuenta școala**, Conspet despre absenții, Conspet sumaric despre absenții școlarilor pentru protopresbiteri, coala à 2 cr.

Instrucțiune pentru manuarea condicelor scolare 20 cr.

Litere mobile pentru mașina de cetire, după ortografia fonetică, 145 bucăți. Prețul 2 fl. 50 cr.

[679] 10

Catalogul cărților gratis și franco.

Comandele se efectueșc numai prelungă rambursă (Nachnahme, Posta felvétel), computând 40 cr. pentru pachetare.

O înlesnire mare la comande mai mici sânt asignațiunile postale, cu cari se poate trimite suma pentru cărți comandate, adaugându-se și porto postal.

Tipărituri pentru protopresbiteri și parochi.